

Alles wat een ondernemer in
het mkb moet weten

Het ZAKen ZAK boekje

De accountant in uw achterzak

Wat moet er eigenlijk allemaal in een ondernemingsplan staan? Waarom zou ik voor een bv-vorm kiezen? Moet ik mij als zzp'er ook inschrijven bij de Kamer van Koophandel? En hoe zit dat nou precies met de ondernemersaftrek?

Op deze en andere vragen wilt u als (startend) ondernemer antwoord hebben. Het is en blijft ten slotte een hele onderneming, zaken doen. Wat u nodig hebt, is heldere en overzichtelijke informatie, zonder bla-bla en in gewone mensentaal. En natuurlijk wilt u juiste, gecheckte informatie.

Het ZakenZakboekje biedt u dit. Het is samengesteld door de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NOvAA), de beroepsorganisatie van de AA-Accountants. De 'AA', zoals hij meestal wordt genoemd, is dé adviseur voor de mkb-ondernemer: hij heeft een antwoord op al uw vragen op financieel, bedrijfseconomisch en fiscaal gebied.

Deze pocket is eigenlijk de AA in zakformaat. Het boekje geeft korte, duidelijke informatie, voorziet u van tips en tricks en geeft u een kijkje in de keuken van collega-ondernemers: wat hebben zij nou concreet aan hun AA gehad? Ook een index ontbreekt niet. Kortom, u doet goede zaken met een AA-Accountant. Ook met die kleine in uw achterzak!

Kijk voor een AA bij u in de buurt op: www.novaa.nl

**Hij die niet kan lachen,
moet geen winkel beginnen**

Confucius, Chinees wijsgeer

Een goede start is het halve werk 4

Wie ben ik en wat ga ik doen? 10

Ondernemersinterview 24

De administratie 28

Een bedrijf kopen: waar let ik op? 34

Ondernemen en de fiscus 42

Ondernemersinterview 54

Omzetbelasting: een lust en een last 60

Personeel 66

Goede zaken blijven doen tijdens de recessie 74

Ondernemersinterview 80

Begrippenindex 84

Notities 88

Een goede start is het halve werk

Een eigen bedrijf starten

Voor velen een droom die uitkomt. Maar blijf wel wakker en uitgeslapen, want bij succesvol ondernemen komt het nodige kijken.

Waar moet ik als startend ondernemer beginnen?

Starten kunt u op verschillende manieren:

- ☐ U kunt een bestaand bedrijf overnemen.
- ☐ U kunt vanaf nul beginnen.
- ☐ U kunt als freelancer/zzp'er (zelfstandige zonder personeel) beginnen.

Waarom is het goed om een ondernemingsplan op te stellen?

Een goed doortimmerd ondernemingsplan vergroot uw kans van slagen:

- ☐ Het helpt u te bepalen of uw plan voor het starten van een eigen onderneming haalbaar is of niet.
- ☐ Het is een handig hulpmiddel om al uw plannen, ideeën en inzichten gestructureerd en overzichtelijk op papier te krijgen.
- ☐ Het helpt u om niets over het hoofd te zien.

Wat zet ik allemaal in het ondernemingsplan?

Uw ondernemingsplan geeft antwoord op belangrijke vragen voor een starter.

1. Wie ben ik en wat ga ik doen?

- ☐ Wat voor soort onderneming wil ik beginnen?
- ☐ Welke producten of diensten bied ik aan?
- ☐ Welke handelsnaam gebruik ik en mag ik die gebruiken?
- ☐ Welke rechtsvorm (bijv. eenmanszaak of bv) is voor mij de meest geschikte en wat zijn hiervan de juridische en fiscale consequenties?
- ☐ Waar ga ik mijn bedrijf vestigen? Werk ik vanuit huis of ga ik een bedrijfspand kopen of huren?

2. Hoe ga ik mijn product of dienst verkopen?

- ☐ Hoe zien de markt en de concurrentie eruit?
- ☐ Hoe onderscheid ik me van mijn concurrenten?

3. Hoe ga ik het regelen?

- ☐ Heb ik personeel nodig en zo ja, wat zijn dan de mogelijkheden, rechten en plichten?
- ☐ Van welke subsidies en fiscale mogelijkheden kan ik gebruik maken?
- ☐ Welke verzekeringen moet ik afsluiten?
- ☐ Welke vergunningen moet ik aanvragen?
- ☐ Hoe richt ik mijn (financiële) administratie in?

4. Hoe zit het met geld? (financieel plan)

- ☐ Hoeveel geld moet ik investeren?
- ☐ Hoe kom ik aan de benodigde financiering?
- ☐ Welke omzet en winst is nodig voor het bereiken van mijn doelen en de continuïteit van mijn onderneming?

Waarvoor kan ik mijn ondernemingsplan allemaal gebruiken?

U gebruikt uw ondernemingsplan als onderbouwing wanneer u een financiering aanvraagt. Op basis van uw ondernemingsplan en het financiële plan toetst de bank de haalbaarheid van uw plan. Het financiële plan is dus een heel belangrijk onderdeel van uw ondernemingsplan.

Waaruit bestaat mijn financiële plan?

In het financiële plan beantwoordt u de volgende vragen:

- ☐ Welke investeringen moet ik doen?
- ☐ Hoeveel kapitaal heb ik nodig?
- ☐ Hoe kom ik aan dat kapitaal?
- ☐ Hoe hoog zijn mijn kosten en omzet in de komende perioden?
- ☐ Hou ik genoeg geld over om mijn lening af te lossen (aflossingscapaciteit)?
- ☐ Heb ik elke maand voldoende geld op de bank staan om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen (liquiditeitsbegroting)?

Vooraf de liquiditeitsbegroting is heel belangrijk. Want als u niet aan uw betalingsverplichtingen kunt voldoen, ook al maakt u winst, hebt u toch echt een probleem!

Wat is een liquiditeitsbegroting?

Uw inkomsten en uitgaven kunnen sterk wisselen, bijvoorbeeld tijdens een vakantieperiode of door klanten die laat betalen.

De liquiditeitsbegroting (of cashflowbegroting) laat u zien op welk moment extra financiën nodig zijn en helpt bepalen of u bijvoorbeeld seizoensinvloeden goed heeft ingeschat.

**Stel dat het minder goed
gaat. Nou, en? Je hebt hoe
dan ook heel veel geleerd,
dat neemt niemand je af**

Staatssecretaris Jan Kees de Jager, 2009

"Kijk heel kritisch naar de liquiditeitsbegroting! Als er 10.000 euro binnenkomt, betekent dat niet automatisch dat je 10.000 euro hebt. Je hebt ook nog verplichtingen, zoals vaste lasten en belastingen.

Als je niet kunt voldoen aan deze betalingsverplichtingen, heb je tóch een probleem!"

Marco Moling AA

Wie ben ik en wat ga ik doen?

Welke handelsnaam gebruik ik en mag ik die gebruiken?

Uw handelsnaam moet aan de volgende eisen voldoen:

1. Voldoende onderscheidend

De naam 'bakker' is voor een bakker niet onderscheidend genoeg. Een naam hoeft niets te betekenen, maar een naam die alleen bestaat uit losse letters of cijfers is meestal niet onderscheidend genoeg en is dus onbruikbaar als handelsnaam.

2. Niet verwarrend of misleidend

U kunt geen handelsnaam gebruiken die al door een ander bedrijf in uw branche wordt gebruikt of daarop lijkt. Ook mag u geen 'bv' toevoegen als uw bedrijf geen bv is.

3. Niet strijdig met bestaande merken

Uw handelsnaam mag geen merknaam bevatten waar u niet de eigenaar van bent.

Bij de Kamer van Koophandel kunt u in het Handelsregister gratis kijken of uw handelsnaam al gebruikt wordt.

Tip: Stel je op de hoogte van de ontwikkelingen in je branche op korte termijn (omzet), middellange termijn (kosten) of lange termijn (trends en ontwikkelingen).

Moet ik mij altijd inschrijven bij de Kamer van Koophandel?

Ja. Sinds juli 2008 moet iedere ondernemer zich inschrijven bij de Kamer van Koophandel, dus óók eenmanszaken in de vrije beroepen en verenigingen.

Wat is een rechtsvorm?

De rechtsvorm is de juridische vorm van uw onderneming. Er zijn twee soorten rechtsvormen:

1. Rechtsvormen zonder rechtspersoonlijkheid.

Bij deze rechtsvormen bent u met uw hele privé-vermogen aansprakelijk voor schulden van de onderneming:

- ☐ Eenmanszaak
- ☐ Vennootschap onder firma (vof)
- ☐ Commanditaire vennootschap (cv)
- ☐ Maatschap

2. Rechtsvormen met rechtspersoonlijkheid.

Bij rechtsvormen met rechtspersoonlijkheid bent u alleen aansprakelijk voor het bedrag dat u hebt geïnvesteerd, het zogenaamde eigen vermogen. Rechtspersonen zijn:

- ☐ Besloten vennootschap (bv)
- ☐ Naamloze vennootschap (nv)

De keuze voor een rechtsvorm heeft niet alleen juridische, maar ook fiscale gevolgen. Ook zijn er bepaalde eisen waar u aan moet voldoen. Op de volgende pagina ziet u een handig overzicht van de meest gebruikte rechtsvormen.

Schematisch overzicht rechtsvormen

	Eennmanszaak	Bv	Nv	Maatschap	Vof	Gv
Oprichting	Vormvrij	Notariële akte	Notariële akte	Vormvrij, voorkeur schriftelijk/ notarieel contact	Vormvrij, voorkeur schriftelijk/ notarieel contact	Vormvrij, voorkeur schriftelijk/ notarieel contact
Kapitaalvereiste	Geen	€ 18.000	€ 45.000	Geen	Geen	Geen
Bestuur	Eigenaar	Directie	Directie	Maten	Vennoten	Beherend vennoten
Aansprakelijkheid	Privé 100%	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)	Bestuur (bij onbehoorlijk bestuur)	Privé voor gelijk deel als maatschap verplichtingen niet nakomt	Alle vennoten privé voor 100% als vof verplichtingen niet nakomt	Beherend vennoten privé 100%, Commanditaire vennoten beperkt aansprakelijk
Belastingen	Inkomstenbelasting, ondernemers-aftrek en mkb-winstvrijstelling bij voldoen aan uren criterium	Vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting over salaris directie en over dividend	Vennootschapsbelasting, inkomstenbelasting over salaris directie en over dividend	Inkomsten belasting, ondernemers-aftrek mkb-winstvrijstelling bij voldoen aan uren criterium	Inkomsten belasting, ondernemers-aftrek mkb-winstvrijstelling bij voldoen aan uren criterium	Beherend vennoten: inkomstenbelasting, ondernemersaftrek en mkb-winstvrijstelling bij voldoen aan uren criterium

Start ik als eenmanszaak of als bv?

Veel starters beginnen met een eenmanszaak of, als zij samen met iemand anders gaan ondernemen, met een vennootschap onder firma (vof). U kunt uw onderneming ook starten als eenmanszaak en deze later omzetten in een bv (besloten vennootschap).

Wat zijn de voor- en nadelen van een eenmanszaak?

De eenmanszaak is fiscaal aantrekkelijk omdat u gebruik kunt maken van regelingen voor ondernemers als ondernemersaftrek en de mkb-winstvrijstelling.

Een belangrijk nadeel kan de aansprakelijkheid zijn: als u failliet gaat, bent u met uw privé-vermogen aansprakelijk voor eventuele schulden van uw bedrijf. Daarnaast kunnen schuldeisers, als u in gemeenschap van goederen bent getrouwd, ook beslag leggen op het vermogen van uw huwelijkspartner.

Wanneer kies ik direct voor de bv-vorm?

U kiest direct voor een bv als:

- ☐ U activiteiten verricht waarbij de aansprakelijkheid groot is. Als bv kunt u niet persoonlijk aansprakelijk gesteld worden, als vof/maatschap of eenmanszaak wél.
- ☐ U veel winst verwacht. Bij zeer hoge winsten betaalt u als bv per saldo namelijk minder belasting.

Welke rechtsvorm u kiest voor uw bedrijf, hangt dus af van de specifieke omstandigheden. Voor het oprichten van een bv moet u naar de notaris.

Wat zijn de fiscale consequenties van een bv?

Voor een bv gelden andere belastingregels dan voor een eenmanszaak. Als directeur-groootaandeelhouder (dga) komt u niet in aanmerking voor bepaalde regelingen, zoals zelfstandigenaftrek of startersaftrek. U bent namelijk in loondienst bij uw eigen bv. Met een aandelenbezit van 5% of meer heeft u een zogeheten 'aanmerkelijk belang' in de bv.

Over de winst van uw bv wordt eerst vennootschapsbelasting geheven. Wordt de resterende winst daarna uitgekeerd aan u, dan moet u hierover dividendbelasting betalen. Dat is belasting over de opbrengst van aandelen en winstbewijzen. Daarnaast betaalt u inkomstenbelasting over uw salaris als directeur van uw bv.

Bv			Eenmanszaak		
Winst	100.000		Winst uit onderneming	100.000	
Salaris	40.000	-/-	Zelfstandigenaftrek	4.488	-/-
Resultaat voor heffing	60.000		Grondslag mkb-winstvrijstelling	95.512	
Vennootschapsbelasting 20 %	12.000	-/-	Mkb-winstvrijstelling 10,5%	10.028	-/-
Dividenduitkering	48.000		Belastbare winst	85.484	
Heffing Aanmerkelijk Belang Box 2 25 %	12.000	-/-	inkomstenbelasting Box 1 progressief	34.037	
Restant na volledige winstuitkering	36.000				
Salaris netto	27.000	+/+			
Totaal netto	63.000		Totaal netto	65.963	

De belastingdruk bedraagt bij een bv € 37.000,- en bij een eenmanszaak € 34.037,-. Zo bespaart u jaarlijks € 2.963,-.

N.B. Er is geen rekening gehouden met eventuele aanspraken en overige looncomponenten, andere bestanddelen van de ondernemersaftrek of ondernemingsfaciliteiten en doteringen aan de FOR. Alsmede overige bijzondere omstandigheden die leiden tot specifieke heffingskortingen. Het blijft daarom maatwerk en is per geval verschillend of het voordelig is om een onderneming uit te oefenen in de vorm van een eenmanszaak of een bv.

Wanneer is een bv-vorm voor mij aantrekkelijk?

De bv-vorm is fiscaal het gunstigst als uw bedrijf elk jaar een substantiële winst behaalt en u die winst in uw onderneming kunt laten.

Dit heeft te maken met het belastingpercentage dat u betaalt in de hoogste schijf van de inkomstenbelasting ten opzichte van de vennootschapsbelasting.

Als uw bedrijf een hoge winst behaalt, maar u wilt een groot deel hiervan privé gebruiken, dan is een bv fiscaal gezien niet zonder meer het voordeligst. En behaalt uw bedrijf een bescheiden winst – bijvoorbeeld omdat u nog in een opbouwfase bent – dan kan de eenmanszaak fiscaal gezien voordeliger uitpakken.

Zijn twee bv's beter dan één?

Als u besluit om een bv op te richten, richt dan maar meteen twee bv's op: een holding en een werk-bv. Dit geeft grotere flexibiliteit in bijvoorbeeld fiscaal opzicht. Ook kunt u zo eenvoudiger vermogen veilig stellen.

Wat is een vof?

In het midden- en kleinbedrijf komt de vof (vennootschap onder firma) veel voor. De vof is een samenwerkingsvorm van twee of meer personen die een onderneming voeren onder een gemeenschappelijke naam.

De firmanten zijn privé aansprakelijk voor de schulden van de firma en draaien ook privé op voor schulden van of claims tegen medefirmanten. Overigens gaat de regelgeving rondom de vof veranderen.

"Onderschat de start van een onderneming niet! Onderzoek bij jezelf je sterke en zwakke punten. Als je bijvoorbeeld vindt dat je commercieel bent, onderbouw dit dan met feiten. Gebruik het ondernemingsplan niet alleen voor de zwakte-sterkte-analyse van je bedrijf, maar ook van jezelf. Laat je hierover bevragen door een gezond kritische AA met wie je een klik hebt."

Anton van Gaalen AA

Wat is een commanditaire vennootschap (cv)?

Bij de cv brengt een van de firmanten wel kapitaal in, maar hij treedt niet naar buiten en neemt geen beslissingen over de bedrijfsvoering.

Dit is de zogeheten 'stille vennoot'. De aansprakelijkheid van deze geldschieter is beperkt tot het bedrag dat hij heeft ingebracht. Er kunnen meerdere firmanten optreden als stille vennoot.

Wat is een maatschap?

De maatschap is vooral een interne afspraak over de verdeling van werk en winst. De maatschap is vooral populair bij zogeheten vrije beroepsbeoefenaren, zoals artsen, advocaten of notarissen.

Waar moet ik rekening mee houden bij een bedrijf aan huis?

Een bedrijf aan huis is vaak een goedkope en makkelijke oplossing. Maar de meeste huizen hebben een woonbestemming, waardoor u er geen bedrijf in mag vestigen. Een bedrijf aan huis is meestal toegestaan als:

- ☐ Uw bedrijf alleen een kantoorfunctie heeft.
- ☐ Er geen klanten komen.
- ☐ Er geen overlast ontstaat.
- ☐ U maar een klein deel van het huis voor uw bedrijf gebruikt.

De gemeente en omwonenden maken waarschijnlijk wel bezwaar als u bijvoorbeeld een slagerij of autowerkplaats in uw woning start.

Kan ik kosten aftrekken voor een bedrijf aan huis?

Ja, dat kan, als:

- ☐ De werkruimte een zelfstandig deel van de woning is.
- ☐ U er een belangrijk deel van uw inkomen verdient.

Let op: als u kosten aftrekt voor een werkruimte in huis vervalt een deel van uw hypotheekrenteaftrek.

Welke vergunningen heb ik nodig bij het vestigen van mijn onderneming?

Dat hangt van het soort bedrijf af. U kunt te maken krijgen met voorschriften op het gebied van:

- ☐ Veiligheid (denk aan brandweervergunning of calamiteitenplan)
- ☐ Milieu (als u een tankstation of verffabriek begint, bijvoorbeeld)
- ☐ Leefomgeving (denk aan geluids- en stankoverlast)

Informeer bij uw gemeente welke vergunningen u nodig hebt. Ook de Kamer van Koophandel wijst u hierop wanneer u zich komt inschrijven.

Hoe regel ik mijn administratie?

Elk bedrijf is wettelijk verplicht om een administratie bij te houden. In het volgende hoofdstuk leest u hier meer over.

Hoe zit het met de financiering?

Hoe financier ik mijn bedrijf? Dit zijn de meest voorkomende manieren om uw bedrijf te financieren:

- ☐ **Eigen vermogen:** Het geld dat u zelf in de onderneming kunt stoppen. Als u een bv opricht, kunnen mensen uit uw eigen kring – denk hierbij aan familie, vrienden of medewerkers – aandelen kopen in uw bedrijf. Deze financiële middelen tellen mee bij het ‘eigen vermogen’ van uw onderneming.
- ☐ **Vreemd vermogen:** Als u geld leent voor een vaste periode tegen vooraf overeengekomen voorwaarden is er sprake van ‘vreemd vermogen’. Vreemd vermogen is bijvoorbeeld geld dat u leent van de bank.

- **Achtergestelde lening:** Familieleden, vrienden en bekenden willen u misschien geld lenen. Zij kunnen dat doen met een lening die u pas aflost als u alle andere schuldeisers heeft betaald.
- **Leasen en huren:** Sommige bedrijfsmiddelen kunt u leasen. Dit is vaak duurder dan het zelf aanschaffen, maar u hoeft niet het hele investeringsbedrag in één keer te betalen. Bijna alle duurzame productiemiddelen zijn te leasen: bedrijfspanden, machines, inventaris en auto's.

U kunt deze bedrijfsmiddelen vaak ook huren. Moet u bij huur meestal genoeg nemen met wat de verhuurder te bieden heeft, bij leasing kunt u zelf kiezen en de leasemaatschappij laten zorgen voor de aankoop. Dit zijn de belangrijkste vormen van lease:

- **Operationele lease:** De leasemaatschappij financiert het aankoopbedrag in zijn geheel en blijft eigenaar van het bedrijfsmiddel.

U betaalt een vergoeding in de vorm van leasetermijnen. Aan het einde van een afgesproken periode kunt u het bedrijfsmiddel meestal overnemen.

- **Financiële lease:** Hierbij wordt u eigenaar van het bedrijfsmiddel en heeft u recht op fiscale investeringsaftrek.

De leasemaatschappij betaalt echter (het grootste deel van) het bedrijfsmiddel. U betaalt rente en aflossing. In feite is financiële lease dus een geldlening.

- **Leverancierskrediet:** Vaak is het mogelijk krediet te krijgen van leveranciers. Dit komt erop neer dat u de goederen die u inkoopt pas na enkele maanden betaalt, wanneer veel van uw eigen afnemers inmiddels hebben betaald.
- **Factoring:** Als u voor een hoog bedrag aan solide debiteuren hebt, kunt u uw debiteurenbeheer overdragen aan een bank of een zogenaamde factormaatschappij.

Bij verkoop ontvangt u van de factormaatschappij direct een heel groot deel van het bedrag; deze voorschotten liggen al gauw op 70%. U betaalt de zogenaamde factor daarvoor meestal een percentage van uw omzet. De factor geeft per debiteur limieten af waarbinnen u kunt leveren.

- **Voor starters:** durfkapitaal. De belastingdienst heeft een regeling waarmee particuliere geldschieters fiscaal voordeel krijgen als zij investeren in startende bedrijven. Zo wordt het voor hen aantrekkelijker om risico te nemen.

Kan ik gemakkelijk geld lenen bij de bank?

Dat hangt ervan af hoeveel vertrouwen een bank heeft in uw kredietwaardigheid. De bank wil het geld natuurlijk terug en verlangt zekerheden voor het geval u de lening niet kunt aflossen. De bekendste zekerheden zijn:

- Hypotheek op onroerende zaken.
- Het pandrecht op inventaris, machines en voorraden. De bank wordt daarbij eigenaar van bijvoorbeeld de inventaris en als u de bank uiteindelijk niet kunt betalen, kan deze het onderpand verkopen.
- Borgstelling (eigendom tot zekerheid) met uw privé-vermogen.

Banken beoordelen financieringsaanvragen volgens een aantal maatstaven. Zij kijken:

- Of u bekwaam leiding kunt geven aan uw bedrijf.
- Naar de doelstelling en de marktpositie van uw (toekomstig) bedrijf. Dit blijkt onder meer uit uw ondernemingsplan.
- Uw balans, begrotingen en liquiditeitsprognoses.

Hoe kan ik toch een lening krijgen als ik de bank onvoldoende zekerheden kan bieden?

Als u bij het aantrekken van een krediet onvoldoende zekerheden aan een bank kan bieden, kan de bank via het 'Besluit borgstelling mkb-kredieten' een beroep doen op de overheid. De overheid stelt zich dan garant voor een deel van het kredietbedrag. Hierdoor loopt de bank minder risico en neemt uw kredietwaardigheid toe.

Om gebruik te maken van dit zogenaamde borgstellingkrediet gelden de volgende voorwaarden:

- ☐ Uw bedrijf heeft zelf onvoldoende middelen.
- ☐ U kunt de bank onvoldoende zekerheden bieden.
- ☐ Uw bedrijf heeft voldoende toekomstperspectief.

Het borgstellingkrediet is bestemd voor het midden- en kleinbedrijf. De bank geeft een lening van maximaal twaalf jaar.

Kom ik in aanmerking voor subsidies?

Er zijn nogal wat regionale, landelijke en Europese financierings- en subsidieregelingen. Er zijn twee vormen van subsidie: geldelijke bedragen of belastingreductie (fiscale subsidie).

Wat moet ik verstaan onder fiscale subsidie?

Voorbeelden van fiscale subsidie zijn:

- ☐ De Wet Vermindering Afdracht Loonbelasting. U kunt in aanmerking komen voor een vermindering van loonbelasting en premies volksverzekeringen. Deze wet is in het leven geroepen om de concurrentiepositie van Nederland te verbeteren.
- ☐ De Speur- en Ontwikkelingswerk-afdrachtvermindering. Hiermee kunt u een tegemoetkoming krijgen in de loonkosten van werknemers die zich bezighouden met het ontwikkelen van technisch nieuwe producten of productieprocessen.

Andere voorbeelden zijn:

- ☐ Een verhoging van de zelfstandigenaftrek.
- ☐ Voorzieningen die het voor werkgevers aantrekkelijk maken bepaalde groepen werknemers aan te trekken, zoals jonge werknemers die een bepaalde opleiding volgen of juist oudere en/of langdurig werkloze werknemers.

Waar kan ik terecht voor juridisch advies?

Als ondernemer krijgt u te maken met vraagstukken op rechtskundig gebied, bijvoorbeeld:

- ☐ Als u de rechtsvorm voor uw bedrijf moet kiezen.
- ☐ Als u uw handelsnaam moet deponeren.
- ☐ Als u contractuele verplichtingen moet aangaan.

Een accountant is geen jurist, hij kan u dan ook geen uitgewerkte juridische adviezen geven. Hij kan u, als dat nodig is, wel doorverwijzen naar de juiste specialist, zoals een notaris of advocaat.

SSSST IK SLAAP...

Marjo Prigge-van der Linden
Starter

“Ik raad iedere starter aan om vanaf het begin een accountant te nemen”

“Ik heb altijd al een droom gehad: voor mezelf beginnen met een klein ontbijthotel. Anderhalf jaar geleden dacht ik: nu of nooit. Ik heb mijn baan opgezegd en ben op zoek gegaan naar een geschikte locatie. Over twee maanden hoop ik mijn bed and breakfast te openen. Het was en is een intensief traject, soms heb ik wel even zoiets van: waar ben ik aan begonnen!? Maar dat heeft meer te maken met de verbouwingsstress en niet met het project.”

“Toen ik nog voor een baas werkte, was ik nooit helemaal eindverantwoordelijk, dat miste ik soms. Nu ik dat wel ben, heb ik soms even dringend behoefte aan een klankbord! Mijn man is dat natuurlijk ook, maar hij heeft gewoon zijn eigen baan en is straks verantwoordelijk voor het gras, zegt hij steeds.

Met vrienden kan ik ook klankborden en bekenden van ons hebben een hotel in de buurt, daar krijg ik veel tips van, we zijn echte sparringpartners.”

“Ik heb vanaf het begin een accountant erbij betrokken. We moesten een financiering hebben voor het aankopen van het bedrijfspand en voor de verbouwing. Bovendien hebben we een eigen huis ernaast laten bouwen, allemaal best gecompliceerd.

Ik vond het fijn dat hij kritisch meekeek naar mijn plannen. Is het echt realistisch wat we aan het doen zijn? Hij is meegegaan naar het gesprek bij de bank. Vond ik heel belangrijk. Hij schakelt toch een stuk sneller in zo'n gesprek.

En hij kan het mij ook uitleggen, in Jip-en-Janneketaal. Zo nodig ook voor een tweede of derde keer: hij is heel geduldig, niet zo van: ‘hoe blond ben je!’”

"Op dit moment kan ik nog veel zelf. Hij heeft adviezen gegeven over het opzetten van mijn administratie. De administratie blijft wel overzichtelijk, hoewel het uiteindelijk toch een hotel met twaalf kamers is geworden.

Maar financieel gebeurt daarin niet zoveel ingewikkelds: overnachtingen, ontbijt, af en toe een drankje en misschien een leuk cadeautje. En natuurlijk stelt mijn AA de jaarrekening op. Ik lever alles daarvoor keurig aan en heb er verder geen omkijken naar. Laat mij de dingen maar regelen in mijn hotelletje, van de cijfers ben ik niet zo.

Heel prettig dat ik dat met een gerust hart aan mijn accountant kan overlaten. Dat is iemand die er gewoon écht verstand van heeft."

"Het is ook fijn dat hij om de hoek zit. Ik wil er heen kunnen fietsen, bij wijze van spreken. Ik raad iedere starter aan om vanaf het begin een accountant erbij te betrekken. Hij of zij moet wél bij je passen, het is fijn als het klikt.

Het is belangrijk dat hij een echt klankbord voor je is en niet alleen met de cijfertjes bezig is. Het is waardevol als hij in je project gelooft. Als je accountant er niet echt in lijkt te geloven, dan ben je als starter een stuk onzekerder.

Hij mag dus kritisch zijn, maar ook zeker stimulerend. Betrek hem er vanaf het begin bij, dat kost wat, maar het levert je ook zo veel op. Ik vind de tarieven van mijn AA erg netjes. En de adviezen van de accountant zijn ten slotte een groot onderdeel van het al dan niet slagen van je bedrijf."

**Cijfers kunnen niet
liegen, maar leugenaars
kunnen wel cijferen**

Toon Verhoeven, aforist

De administratie

Wat zijn de minimale eisen voor mijn financiële administratie?

U bent verplicht om alles wat financiële gevolgen heeft voor uw bedrijf systematisch vast te leggen in een minimumadministratie.

Denk hierbij aan:

- ☐ Kasadministratie en kassabonnen.
- ☐ Financiële aantekeningen, zoals het inkoop- en verkoopboek.
- ☐ Ontvangen facturen en kopieën van verzonden facturen.
- ☐ Bank- en giroafschriften.
- ☐ Contracten, overeenkomsten en andere afspraken.
- ☐ Correspondentie.
- ☐ Software en databestanden. Als u databestanden bewaart, moet u ook de programma's bewaren waarmee deze leesbaar zijn. U kunt er ook voor kiezen alles te printen, deze print is dan voldoende.
- ☐ Uw (zakelijke) agenda.

Wat heb ik aan een uitgebreide financiële administratie?

Startende ondernemers beperken zich vaak tot de verplichte minimumadministratie. Maar er komt een moment dat u graag een uitgebreidere financiële administratie wilt. Een goed opgezette en overzichtelijke administratie biedt inzicht in het wel en wee van uw bedrijf en helpt u op ontwikkelingen in te spelen en de juiste beslissingen te nemen. Bijvoorbeeld:

- ☐ Ontwikkelt mijn onderneming zich volgens prognose?
- ☐ Moet ik mijn prijzen aanpassen om mijn winstdoel te bereiken?
- ☐ Betalen mijn afnemers op tijd of moet ik de betaaltermijn voor afnemers verkorten?
- ☐ Is het verantwoord om te investeren in nieuwe machines, apparatuur of verbouwingen?

Ga ik mijn administratie zelf doen?

U kunt uw administratie zelf doen of het uitbesteden aan een accountant. Beide vormen hebben voor- en nadelen.

Zelf doen:

- ☐ Goedkoper.
- ☐ Kans op fouten en dus dubbel werk.
- ☐ Steeds inzicht in uw eigen bedrijfsvoering.
- ☐ Arbeids- en tijdsintensief.

Laten doen:

- ☐ Duurder.
- ☐ Minder kans op fouten.
- ☐ Tijd overhouden voor uw bedrijf.
- ☐ Periodiek inzicht in de cijfers.

Ook als u uw administratie zelf doet, kan het gunstig zijn om in zee te gaan met een accountant. Hij heeft in dat geval een andere rol: hij kan periodiek meekijken en u tips geven.

Tip: Zorg dat je administratie op orde is; houd voeling met je financiën. Alleen dan kun je tijdig bijsturen.

Wat is een jaarrekening?

Een jaarrekening is het jaarlijkse sluitstuk van de financiële administratie. Zij bestaat uit:

- ☐ Een balans. Op de balans worden aan de activazijde (links) de bedrijfsbezittingen weergegeven. Aan de passivazijde (rechts) worden de schulden en het eigen vermogen opgenomen. Uit de balans leest u dus hoe uw bedrijf er qua bezittingen en schulden voorstaat.
- ☐ Een winst-en-verliesrekening. De winst-en-verliesrekening is een weergave van de omzet van het afgelopen (boek)jaar en de kosten die daarvoor zijn gemaakt. Het saldo van omzet en kosten kan positief zijn (winst) of negatief (verlies). De jaarrekening geeft dus inzicht in hoe uw onderneming het afgelopen jaar heeft gedraaid.
- ☐ Een toelichting op balans en winst-en-verliesrekening. Dit is het jaarverslag. Hoe uitgebreid dit is, hangt af van de grootte van uw bedrijf.

Moet iedere ondernemer een jaarrekening opstellen?

Nee. Het opstellen en publiceren van een jaarrekening is alleen verplicht voor bv's en nv's.

Als u een eenmanszaak, maatschap, cv of vof heeft, hoeft u geen jaarrekening op te stellen. Maar het is wel nuttig om het te doen.

Waarom is het ook voor eenmanszaken nuttig om een jaarrekening op te stellen?

Het opstellen van een jaarrekening heeft verschillende voordelen:

- ☐ Het geeft u inzicht in de financiële situatie van uw bedrijf.
- ☐ U kunt uit de jaarrekening de zogenaamde 'kengetallen' afleiden. Deze verhoudingscijfers maken een vergelijking mogelijk met voorafgaande jaren en met uw branchegenoten. Die informatie kunt u meewegen bij het nemen van (strategische) beslissingen voor de toekomst van uw bedrijf.
- ☐ De bank vraagt zeker naar uw jaarrekening voordat u krediet krijgt.

Wat moet ik met de jaarrekening doen als ik een bv heb?

Elke bv moet in elk geval de balans en de toelichting daarop deponeren bij de Kamer van Koophandel. Deze gegevens worden via de website van de Kamer van Koophandel gepubliceerd.

Hoe groter de bv, hoe uitgebreider en gedetailleerder de informatie die u moet verstrekken: ook de winst-en-verliesrekening en de toelichting hierop moeten dan voor iedereen ter inzage worden gelegd.

Als u de jaarrekening niet, niet volledig of niet op tijd publiceert, kunt u bij een faillissement privé aansprakelijk gesteld worden voor het hele tekort!

Wie willen mijn jaarrekening zien?

- ☐ Banken en andere vermogensverschaffers om te zien hoe uw bedrijf zich ontwikkelt en hoe uw vermogenspositie is.
- ☐ De belastingdienst om te bepalen over welk bedrag u belasting moet betalen.
- ☐ Leveranciers om inzicht te hebben in uw kredietwaardigheid.

"Laat je accountant financiële zaken vertalen in eenheden. Stel dat je een meubelzaak wilt kopen en je AA kan aangeven dat je dit alleen kunt als je de volgende vijf jaar elke dag vijftig stoelen verkoopt, dan wordt het veel inzichtelijker of een overnameprijs reëel is of niet."

Mark de Wolf AA

Een bedrijf kopen: waar let ik op?

Overweegt u een bedrijf over te nemen? Dat kan u de nodige voordelen opleveren. Maar let wel op wát u precies overneemt!

Wat zijn de voordelen van een bedrijfsovername?

- ☐ Een goede startpositie. Uw bedrijf heeft al een gevestigde naam en u hoeft waarschijnlijk minder energie te steken in het werven van nieuwe klanten.
- ☐ De medewerkers kennen het klappen van de zweep al. Dus u hebt gelijk kennis en kunde in huis. Bij sommige overnames kan het personeel hun dagelijkse werkzaamheden zelfs gewoon voortzetten.
- ☐ De zekerheid van een bestaande kasstroom. Dit kan vooral in de beginperiode, waarin u vaak hoge kosten heeft, voordelig zijn.

Welke kanalen boor ik aan als ik op zoek ben naar een bedrijf?

- ☐ U kunt terecht bij de Kamer van Koophandel en banken.
- ☐ U kunt via internet op zoek. Er bestaan gespecialiseerde sites op dit gebied, van zowel banken als supercommerciële aanbieders. Bedenk dat u hierbij goed het kaf van het koren moet scheiden!

Wat ga ik precies kopen?

Voordat u een bedrijf koopt, is het belangrijk om op het netvlies te krijgen wát u precies gaat overnemen. Is dat een eenmanszaak, dan koopt u de activa en kunt u bij wijze van spreken meteen al aan de slag. Bij een besloten vennootschap (bv) ligt dat ingewikkelder.

- ☐ U kunt de bv overnemen, met daarin alle activa en passiva, baten en lasten.
- ☐ U kunt alleen de activa overnemen die nodig zijn om het bedrijf voort te zetten. Dan koopt u bijvoorbeeld alleen een pand met alle bijbehorende machines en voorraad en laat de overige activa bij de verkopende partij.
- ☐ U kunt ook in eerste instantie de activiteiten-bv overnemen en het pand en de machines voorlopig huren.

Koop ik alleen activa of de 'hele' bv?

Koopt u alleen activa in plaats van de 'hele' bv, dan neemt u eventuele fiscale claims en onbekende verplichtingen niet over. Dat is wel zo veilig. Het overnemen van een hele onderneming heeft natuurlijk ook voordelen:

- ☐ U hoeft het bedrijf niet opnieuw in te schrijven bij de Kamer van Koophandel.
- ☐ U geeft alleen wijzigingen van bestuurder en aandeelhouder(s) door.
- ☐ Bankrekeningnummers blijven hetzelfde.
- ☐ U bent automatisch lid van eventuele brancheverenigingen.

Ik heb een bedrijf op het oog. En dan?

U kunt met uw accountant een voorlopige overnameprijs berekenen op basis van de jaarrekeningen en de belastingaangiften van de verkopende partij.

Vraag daarom deze gegevens over de afgelopen drie jaar op. Het kan zijn dat de verkopende partij bepaalde cijfers niet bekend wil maken. Privé-uitgaven, bijvoorbeeld. In dat geval kan uw AA een afspraak maken met de accountant van de verkopende partij. Samen kunnen zij de cijfers die voor u van belang zijn doorlopen.

Hoe weet ik of ik een redelijke prijs betaal?

Als u een bedrijfsgebouw overneemt, kunt u dit laten taxeren. Ook roerende zaken, zoals de inventaris en bedrijfsauto's, kunt u laten taxeren, dit zijn de vaste activa.

Wat is 'goodwill'?

Er is sprake van goodwill als een ondernemer u om een extra vergoeding vraagt bovenop de 'zichtbare waarde' van de onderneming. Dit is de vergoeding voor het opgebouwde vermogen om winst op te leveren (de winstcapaciteit).

Een bedrijf kan bijvoorbeeld een goede naam hebben opgebouwd in de markt of een vaste klantenkring hebben. Voor deze échte goodwill mag u best wat betalen. Actief klanten werven, kost u tenslotte ook veel tijd en geld.

Tip: Als u voorraden overneemt wanneer u een winkel koopt, zorg er dan voor dat de verkopende partij de voorraden tot het moment van overdracht blijft aanvullen. Klanten die een lege winkel aantreffen, komen niet gauw terug!

Wat heb ik aan een exploitatiebegroting?

Een exploitatiebegroting maakt duidelijk welke omzet u moet maken om de inkoop en exploitatiekosten goed te kunnen maken.

De volgende kosten moeten worden gedekt:

- ☐ Salarissen (van medewerkers én van uzelf).
- ☐ Afschrijvingen.
- ☐ Bedrijfskosten (contributiekosten, telefoonkosten, accountantskosten etc.).
- ☐ Huisvestingskosten.
- ☐ Rentelasten.

Deze begroting vormt de basis van het financiële plan dat u nodig hebt om een financiering voor uw bedrijf aan te vragen.

Wat moet ik regelen voor de financiering?

U stelt op basis van de exploitatiebegroting een financieringsplan op. In het financieringsplan wordt duidelijk hoeveel geld u moet lenen.

Vervolgens kan de financieringsaanvraag naar de bank, met daarin de gewenste voorwaarden voor financiering en de verwachte exploitatiekosten (exploitatiebegroting) voor de komende jaren.

Misschien doet u al jaren zaken met dezelfde bank en wilt u weer met deze partij in zee. Stuur de financieringsaanvraag toch naar verschillende banken! Als alle banken hun voorstel hebben ingediend, kunt u de verschillende opties vergelijken.

Is een borgstellingkrediet aantrekkelijk voor mij?

Vaak is het financieringsaanbod van de bank een borgstellingkrediet, waarbij u op vrij korte termijn veel geld moet aflossen. Een hypothe-caire lening kunt u over dertig jaar uitsmeren, terwijl u een borgstel-lingkrediet soms al binnen tien jaar moet aflossen.

Nadeel hiervan: de hoge jaarlijkse aflossing gaat ten koste van uw liquiditeit. Dat kan heel vervelend zijn, omdat u de eerste paar jaar vaak veel moet investeren. U loopt dus het gevaar dat u binnen enkele maanden de aflossingen niet meer kunt betalen. Dit noemt men ook wel het kredietplafond.

**In deze wereld
is niets zeker,
behalve de dood
en belastingen**

Benjamin Franklin, Amerikaans president

"Reserveer vanaf
het moment dat je
je bedrijf bent begonnen
maandelijks geld
voor de
belastingdienst."

Soufia Ettaher-Vooijs AA

Ondernemen en de fiscus

Belasting betalen is natuurlijk nooit prettig, maar in veel gevallen kan de belastingdienst het tóch leuker voor u maken.

Wanneer ben ik 'ondernemer' volgens de fiscus?

- ☐ Voor de inkomstenbelasting bent u ondernemer als u een onderneming drijft, zelfstandig bent en aansprakelijk bent voor alle schulden die uw bedrijf maakt. Bovendien moeten uw werkzaamheden een zekere omvang hebben.
- ☐ Voor de btw bent u al ondernemer als u tegen een vergoeding producten en/of diensten levert.

Wanneer de inkomstenbelasting u als ondernemer beschouwt, kunt u in aanmerking komen voor bepaalde fiscale mogelijkheden. Een bv valt onder de vennootschapsbelasting en daarmee vallen bepaalde fiscale mogelijkheden af.

Welke fiscale verplichtingen heb ik als ondernemer?

De fiscale verplichtingen verschillen van ondernemer tot ondernemer. Een greep uit belastingen waarmee u te maken kunt krijgen:

- ☐ **Inkomstenbelasting.** Als u winst maakt met een eenmanszaak of salaris ontvangt als directeur van een bv, bent u inkomstenbelasting verschuldigd. Het salaris van een directeur/eigenaar van de bv moet een bepaalde minimumomvang hebben.
- ☐ **Loonheffing.** Als u personeel heeft of in dienst bent bij uw eigen bv, krijgt u te maken met loonheffing.
- ☐ **Vennootschapsbelasting.** Als u een bv heeft die winst maakt, moet u vennootschapsbelasting betalen over de winst.
- ☐ **Btw.** Verricht u diensten of doet u leveringen, dan krijgt u te maken met btw.
- ☐ **Gemeentelijke belastingen.** Denk hierbij aan rioolbelasting en onroerende zaakbelasting.
- ☐ **Overige.** Hieronder valt bijvoorbeeld de houderschapsbelasting voor de bedrijfsauto.

Tip: De belastingen over de winst van uw bedrijf worden achteraf definitief vastgesteld. Reken u als startende ondernemer dus nog niet rijk met een flink bedrag op uw bankrekening! Een groot deel hiervan heeft u namelijk nodig om aan uw belastingverplichtingen te voldoen. Met een goede administratie weet u vooraf precies welke betalingen u nog moet doen.

Wat is investeren?

'Investeren' betekent dat u bedrijfsmiddelen (bijvoorbeeld machines of een gebouw) aanschaf die u meerdere jaren gaat gebruiken voor uw onderneming.

De belastingdienst heeft het over 'een aanschaf of voortbrenging die tenminste € 450,- bedraagt en meerdere jaren dienstbaar is aan de onderneming'.

Verlagen investeringen mijn winst?

Investerings beïnvloeden uw winst niet rechtstreeks. Het bedrijfsmiddel (investering) dat u aanschaf, heeft een bepaalde waarde.

U bepaalt hoe lang het bedrijfsmiddel meegaat en over die jaren schrijft u de waarde van het bedrijfsmiddel in delen af. Voor bepaalde types bedrijfsmiddelen zijn in de praktijk standaardtermijnen: gebouwen schrijft u in 25 tot 30 jaar af, machines in vijf jaar.

De belastingwetgeving geeft alternatieven voor de afschrijvingsduur. In bepaalde situaties mag u willekeurig afschrijven. De belastingdienst hanteert wel minimumtermijnen: voor een computer vijf jaar, voor 'goodwill' tien jaar.

Heb ik fiscaal voordeel van investeringen?

Bij veel investeringen komt u in aanmerking voor een extra aftrek in de winstaangifte: de investeringsaftrek.

Hoe schrijf ik op mijn bedrijfsmiddelen af?

Als u kantoorbenodigdheden als schrijfwaren koopt, mag u de kosten in het jaar dat u ze aanschaft voor de belasting aftrekken.

Koopt u machines, dan ligt het voor de hand dat die langer dan één jaar meegaan. Deze bedrijfsmiddelen schrijft u over enkele jaren af.

Meestal hanteert u:

- ☐ De degressieve afschrijvingsmethode. U schrijft de eerste jaren na aanschaf meer af dan in de latere jaren.
- ☐ De lineaire afschrijvingsmethode. U schrijft jaarlijks hetzelfde bedrag af. U kunt jaarlijks een vast percentage van de boekwaarde afschrijven, afhankelijk van de geschatte levensduur van het bedrijfsmiddel.

Voor bedrijfsmiddelen met een lange levensduur, zoals gebouwen, schrijft u jaarlijks minder af dan voor bedrijfsmiddelen met een korte levensduur, zoals computers.

Hoe bepaal ik afschrijvingstermijnen?

Voor het bepalen van de afschrijving schat u in hoe snel uw bedrijfsmiddelen verouderen. Een machine kan verouderen door roest of slijtage, maar ook doordat de techniek achterhaald raakt (economische slijtage).

U kunt dan hoger afschrijven, want u zult het bedrijfsmiddel eerder vervangen. Wanneer een bedrijfsmiddel na de afschrijvingsperiode nog een zekere restwaarde heeft, zoals de inruilwaarde van een auto, moet u hiermee bij het bepalen van de jaarlijkse afschrijving rekening houden.

Sinds een paar jaar zijn er fiscale regels voor minimale afschrijvingstermijnen. Dit is voor alle bedrijfsmiddelen minimaal vijf jaar en voor goodwill zelfs tien jaar.

"Zet als dat mogelijk is een bepaald percentage van je inkomsten opzij. Werken aan een spaarpot door elke maand 5 of 10% van je opbrengsten opzij te zetten, geeft een bepaald zekerheidsgevoel."

Patrick Kappenberg AA

Kan ik tussentijds wisselen van afschrijvingsmethode?

Nee. De belastingdienst wil dat u vasthoudt aan de eenmaal gekozen afschrijvingsmethode voor een bedrijfsmiddel.

Hoe zit het met willekeurige afschrijvingen?

Willekeurig afschrijven houdt in dat u afwijkt van de gebruikelijke afschrijvingstermijn en zelf bepaalt in hoeveel jaar u af wilt schrijven. Hiermee kunt u de winst beïnvloeden. Willekeurige afschrijving is van toepassing op:

- ☐ Bedrijfsmiddelen die voldoen aan bijzondere milieueisen.
- ☐ Bedrijfsmiddelen die van belang zijn voor de arbeidsomstandigheden (arbo).
- ☐ Bedrijfsmiddelen die gebruikt worden bij onderzoek en ontwikkeling of van een hoogwaardig technologisch karakter zijn.

Willekeurige afschrijving is ook mogelijk bij:

- ☐ Startende ondernemingen.
- ☐ Bedrijven in gebieden die een economische stimulans nodig hebben.

Tip: In 2009 geldt een tijdelijke maatregel vanwege de economische crisis: u kunt investeringen die u in 2009 doet in twee jaar afschrijven.

U mag maximaal 50% in 2009 en 50% in 2010 afschrijven. De maatregel geldt alleen voor nieuwe bedrijfsmiddelen.

Hoe werkt willekeurige afschrijving voor startende ondernemers?

Als starter kunt u de aanschafkosten van bedrijfsmiddelen willekeurig als kosten boeken. U kunt bijvoorbeeld een investering van € 5.000,- in het jaar van aanschaf helemaal als kosten boeken.

Daardoor wordt uw winst in het eerste jaar verlaagd met het volledige bedrag van de aanschafkosten en betaalt u dus minder inkomstenbelasting.

Is het voor starters altijd voordelig om willekeurig af te schrijven?

Als u in het eerste jaar nog geen winst maakt, heeft willekeurig afschrijven geen zin. U kunt de afschrijving dan beter bewaren tot latere jaren waarin de winst hoger kan zijn.

Kan ik als starter op al mijn bedrijfsmiddelen willekeurig afschrijven?

Nee. De belangrijkste uitzonderingen zijn:

- ☐ Woonhuizen en grond.
- ☐ Dieren.
- ☐ Personenauto's die niet bestemd zijn voor beroepsvervoer.
- ☐ Effecten.
- ☐ Vorderingen.
- ☐ Goodwill.
- ☐ Rechten en publiekrechtelijke vergunningen.
- ☐ Bedrijfsmiddelen die zijn bestemd voor verhuur of voor gebruik in het buitenland.
- ☐ Zaken die vanuit het privé-vermogen worden overgebracht naar het vermogen van uw bedrijf.

Van welke fiscale voorzieningen kan ik gebruikmaken?

Voor de inkomstenbelasting zijn er de:

- ☐ **Zelfstandigenaftrek.** Onder bepaalde voorwaarden is een deel van uw inkomen belastingvrij.
- ☐ **Startersaftrek.** Dit is een verhoging van de zelfstandigenaftrek, speciaal bestemd voor startende ondernemers.
- ☐ **Meewerkaftrek.** Deze kunt u toepassen wanneer uw partner een bepaald aantal uren meewerkt in het bedrijf.
- ☐ **Speur- en ontwikkelingswerk.** Hiermee kunt u een tegemoetkoming krijgen in de loonkosten van werknemers die zich bezighouden met het ontwikkelen van technisch nieuwe producten of productieprocessen.
- ☐ Bovendien kunt u jaarlijks een bepaald bedrag aftrekken als zogenaamde **oudedagsreserve**.
- ☐ **Mkb-winstvrijstelling.** 10,5% van uw winst wordt vrijgesteld voor de inkomstenbelasting.
- ☐ **Herinvesteringsreserve.** Wanneer u uw bedrijfsmiddelen met winst verkoopt, kunt u de boekwinst onder voorwaarden reserveren zonder dat u inkomstenbelasting hoeft te betalen.

Hoe kom ik in aanmerking voor de zelfstandigenaftrek?

- ☐ U bent zelfstandig ondernemer.
- ☐ U werkt tenminste 1225 uur per jaar in uw onderneming (het 'urencriterium').
- ☐ U bent nog geen 65.

Heb ik nog extra aftrekmogelijkheden?

Ja. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- ☐ **De kleinschaligheidsinvesteringsaftrek.** Vooral bedoeld voor kleine bedrijven. Daarom is het investeringsbedrag om hiervoor in aanmerking te komen beperkt.
- ☐ **De energie-investeringsaftrek.** Investeringsbedragen die bijdragen aan een doelmatig gebruik van energiebronnen kunnen hiervoor in aanmerking komen.
- ☐ **De milieu-investeringsaftrek.** Voor investeringen die bijdragen aan de bescherming van het milieu. De aftrek bedraagt een percentage van het aanschafbedrag in een belastingjaar.

Wat is meewerkaftrek?

Als uw partner meewerkt in uw bedrijf kunt u gebruik maken van meewerkaftrek. Over het bedrag dat u aftrekt hoeft uw partner geen inkomstenbelasting te betalen. Dit bedrag is gebonden aan een maximum.

Ook kunt u uw partner arbeidsvergoeding betalen. Dat is voor u volledig aftrekbaar. Bij uw partner wordt hierover wel belasting geheven, maar soms tegen een lager tarief.

Wanneer reken of betaal ik btw?

Btw (belasting toegevoegde waarde) of omzetbelasting is de belasting die u moet betalen over uw omzet. Hiervoor gelden de volgende regels:

- ☐ Als u producten of diensten levert die onder de btw vallen, moet u uw klanten btw in rekening brengen.
- ☐ De btw die u zo in rekening heeft gebracht, moet u afdragen aan de fiscus.

- ☐ U kunt alle btw die u voor de producten of diensten voor uw onderneming heeft betaald, aftrekken van de btw die u moet afdragen.
- ☐ Bepaalde activiteiten, zoals medische diensten en assurantiebemiddeling, zijn vrijgesteld van btw. U hoeft dan geen btw af te dragen, maar mag ook geen betaalde btw terugvorderen.

Als het saldo van de verschuldigde btw lager is dan een bepaald bedrag (dit bedrag wisselt jaarlijks), dan hoeft u niets af te dragen. Dit is de kleine ondernemersregeling. Meer over de btw en de kleine ondernemersregeling leest u in het volgende hoofdstuk.

Wanneer betaal ik vennootschapsbelasting?

Een bv betaalt over de winst vennootschapsbelasting in plaats van inkomstenbelasting. Dat kan gunstig uitpakken. Aan de andere kant kunt u met een bv geen gebruikmaken van enkele gunstige fiscale regelingen.

De gevolgen hiervan verschillen van geval tot geval. Laat u zich hierin vooral adviseren!

Wil ik een auto van de zaak?

Als u een auto heeft, moet u beslissen of u die op uw eigen naam zet of op naam van de zaak.

Brengt u de auto ten laste van de zaak én rijdt u er per jaar meer dan 500 kilometer privé mee, dan moet u voor dat privé-gebruik een bedrag bij uw inkomen tellen.

Over dat bedrag bent u inkomstenbelasting verschuldigd. De wetgeving met betrekking tot de auto verandert regelmatig.

**Voor het invullen van
een belastingformulier
moet men filosoof zijn,
dat is voor een
wiskundige veel
te moeilijk**

Albert Einstein

Onno Kobus,
directeur Kobus Personeel & Organisatie

“Ik vind de discussies met mijn accountant wel prettig”

“In 1999 ben ik begonnen met Kobus Personeel & Organisatie. Wij vervullen een rol tussen uitzendbureaus en grote groente- en fruitbedrijven in. Echt een intermediairfunctie, een soort trechter naar de arbeidsmarkt toe.

We bedienen een klein geografisch gebied: voor groente- en fruitbedrijven in de omgeving van Barendrecht. Alles wat een bedrijf nodig heeft, moeten wij kunnen leveren: van inpakkers tot leidinggevendenden, van planning en advies tot begeleiding.

Het is een seizoensgevoelige branche, natuurlijk, maar ik wil minimaal 250 man aan het werk hebben.”

“Ik werkte hiervoor bij Randstad, daar moest ik de AGF-sector verder uitbouwen. Ik wilde dat op een bepaald moment niet meer in loondienst doen, maar dat kreeg ik uiteindelijk op directieniveau niet rond en ben ik toen voor mezelf begonnen. Inmiddels ben ik zelfdragend, met tien man op kantoor.”

“Ik heb vanaf het begin een accountant gehad. Mijn eerste accountant had ik zes jaar. Hij was me aangeraden door een investeerder in een AGF-bedrijf. Ik huur ook een boekhoudster in, die doet tachtig procent van de financiële zaken.

De accountant kwam vooral voor de jaarbesprekingen: het jaar afsluiten, terugkijken, beetje vooruit kijken, dat soort zaken. En hij controleerde natuurlijk mijn boekhoudster.”

“Die accountant kwam van een groter kantoor, maar hij was te weinig betrokken bij wat ik aan het doen was. De binding ontstond meer met de persoon die de controle bij ons op kantoor uitvoerde dan met de accountant zelf.

In de besprekingen met de accountant kwam het niet verder dan de jaarrekening snel doorlopen en op het gebied van advies en inleving had hij de binding met mijn bedrijf uit het oog verloren."

"Toen een accountant van dat kantoor voor zichzelf begon, ben ik overgestapt. En deze is dus écht een sparringpartner. Hij denkt vanuit gevaren én vanuit kansen.

Dat is een bijzondere combinatie: meestal denkt men óf behoudend óf creatief. Hij is ook heel nuchter, zo van: je kunt uren kletsen over hoe je je geld besteedt, maar je moet het eerst verdienen. Ik vind de discussies met hem wel lekker.

Dat heeft echt toegevoegde waarde, iemand die met me meekijkt en meedenkt. Door hem ben ik een duidelijker scheiding tussen privé en zakelijk gaan maken.

Hij kijkt ook branchegericht, dat vind ik heel belangrijk. Je accountant moet je branche gewoon goed kunnen inschatten. En ik vind het uiteraard fijn dat mijn boekhoudster gecontroleerd wordt.

Tijdigheid, daar gaat het om, daarvoor is die bewakende en controlerende rol van de accountant goed. Want als zaken mis gaan, neem ik wél mijn medewerkers daarin mee. Ik zou iedere ondernemer een accountant aanraden, het levert je echt tijd op.

Maar dan dus wel eentje die weet waar jij als ondernemer mee bezig bent. Weeg goed af: een groot kantoor of een kleinere specialist. Een eenpitter, dat is kwetsbaar. Maar bij een groter kantoor kreeg ik telkens een ander en moest ik mijn hele verhaal steeds opnieuw vertellen. Je moet gewoon zorgen voor goede dossiervorming, zodat een ander het, bij uitval van de accountant, kan overnemen.

Ik ben in ieder geval blij met mijn accountant. Hij komt op gezette tijden, schiet overal op, geeft snel reactie en is er niet op uit om langer dan naar mijn idee noodzakelijk is aanwezig te zijn. Hij is

niet te bemoeierig, maar wel waakzaam. Hij hoeft niet te zeggen 'goed' of 'niet goed', daar komt hij niet voor.

Ook hoeft hij mijn werknemers geen complimenten te geven en zo.

Dat doe ik zelf wel. Hij moet gewoon kritisch zijn."

**"Heb je een bv en betalings-
onmacht? Meld dit tijdig bij de
belastingdienst. Zo voorkom
je dat je privé aangesproken
wordt voor belastingschulden."**

Maartje Kuijsten AA

Omzetbelasting: een lust en een last

Voldoen uw facturen aan alle btw-eisen? En kunt u buitenlandse btw eigenlijk terug krijgen?

Wat is omzetbelasting?

Omzetbelasting of btw (belasting toegevoegde waarde) is de belasting die u moet betalen over uw omzet. De btw heeft drie tarieven. Welk tarief u moet betalen, hangt af van de producten of diensten die u levert. In het algemeen geldt een tarief van 19% bepaalde producten en diensten hebben een lager tarief (6% of 0%).

Wat zijn de gevolgen als de btw niet goed op mijn facturen staat?

- ☐ Uw klant kan de omzetbelasting die erop staat niet als voorbelasting aftrekken.
- ☐ Als u teveel omzetbelasting in rekening brengt, bent u dit bedrag aan omzetbelasting verschuldigd.
- ☐ Als u geen of geen goede factuur uitreikt aan uw afnemer, bent u strafbaar.

Aan welke eisen moeten mijn facturen voldoen?

- ☐ Factuurdatum.
- ☐ Een opeenvolgend nummer, met één of meer reeksen.
- ☐ Uw btw-identificatienummer.
- ☐ Btw-identificatienummer van de klant bij levering in een andere EU-lidstaat.
- ☐ Naam en adres van de klant.
- ☐ Hoeveelheid en aard van geleverde goederen of diensten.
- ☐ Leveringsdatum of datum van vooruitbetaling.
- ☐ De vergoeding met betrekking tot elk tarief of elke vrijstelling.
- ☐ Totaalprijs excl. btw en kortingen.
- ☐ Btw-tarief (0%, 6% of 19%).
- ☐ Btw-bedrag totaal.
- ☐ Totaalprijs.

Wat houdt de kleine-ondernemersregeling in?

Kleine ondernemers hoeven soms minder of zelfs helemaal geen btw te betalen. Voorwaarden voor deze regeling:

- ☐ U betaalt, na aftrek van de voorbelasting, in een jaar € 1.883 of minder btw.
- ☐ U hebt een eenmanszaak of u maakt deel uit van een samenwerkingsverband (maatschap of vennootschap onder firma). Bij een samenwerkingsverband mogen de deelnemers geen rechtspersonen zijn.
- ☐ U heeft al uw ontvangsten bijgehouden en uw facturen bewaard.
- ☐ Uw onderneming is in Nederland gevestigd.
- ☐ U verricht alleen 'belaste' leveringen en diensten.

Kan ik buitenlandse btw terug krijgen?

Als u btw moet betalen in een ander EU-land, kunt u deze in dat land terugkrijgen. Voorwaarden daarvoor zijn:

- ☐ U moet dit verzoek binnen zes maanden na afloop van het kalenderjaar indienen.
- ☐ Er gelden minimumbedragen voor teruggaaf.
- ☐ U moet de originele facturen overleggen en een verklaring waaruit blijkt dat u in eigen land bent onderworpen aan de btw-heffing, de zogenaamde verklaring van hoedanigheid.

Vanaf 2010 wordt de regeling waarmee u buitenlandse btw kunt terugvragen eenvoudiger.

**Ik wens je
veel personeel toe**

Oude Joodse verwensing

"Op internet vind je een overdaad aan informatie. Maar hoe weet je nou of die informatie ook klopt en of deze niet verouderd is? Laat je door de AA gidsen in dat woud van informatie. Hij is vanwege zijn bijscholingsplicht altijd up to date."

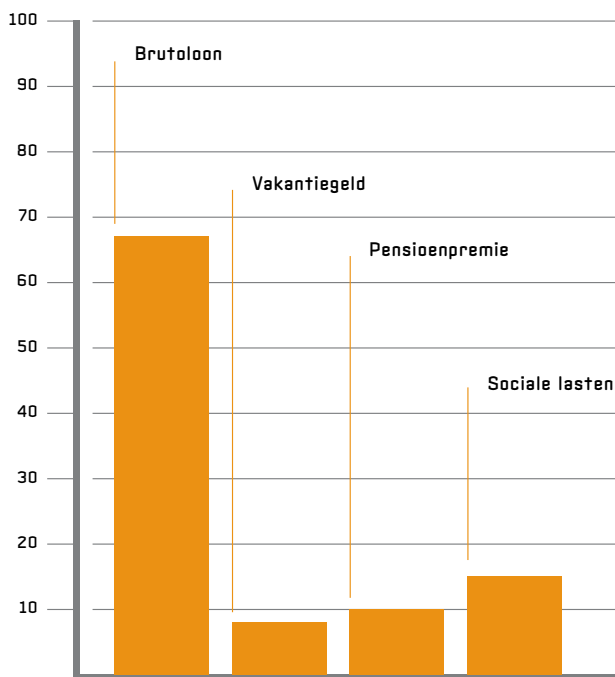
Jan Maarschalk AA

Personeel

Personeel brengt de nodige verantwoordelijkheid met zich mee voor u als ondernemer.

Wat kost een werknemer mij?

De feitelijke personeelskosten zijn hoger dan het brutoloon dat de werknemer ontvangt.

Heb ik nog andere financiële verplichtingen?

Ja. Op het brutoloon van uw werknemers houdt u loonbelasting en mogelijk pensioen- en andere premies in.

Wat zijn secundaire arbeidsvoorwaarden?

Om uw werknemers aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden te bieden zonder dat de arbeidskosten onnodig oplopen, kunt u uw werknemers bepaalde (soms onbelaste) secundaire arbeidsvoorwaarden bieden. Deze voorwaarden zijn per cao vastgelegd of komt u vrijwillig overeen. Uiteraard kosten ook secundaire arbeidsvoorwaarden u geld.

Voorbeelden van secundaire arbeidsvoorwaarden:

- ☐ U betaalt een deel van de premie van de pensioenregeling.
- ☐ U neemt deel aan een leerlingenstelsel.
- ☐ U vergoedt reis-, studie- of telefoonkosten, werkkleding of kinderopvang.

Wat is een vaste kostenvergoeding?

Om administratieve rompslomp te beperken, kunt u er van afzien de kleine kosten die de werknemers maken op declaratiebasis te vergoeden. In plaats daarvan spreekt u een gemiddeld bedrag af: een vaste kostenvergoeding.

Let op: betaal niet meer dan het werkelijke bedrag, want dat beschouwt de fiscus als nettoloon. U moet daarover dan alsnog belasting betalen en de fiscus kan u nog een boete opleggen ook.

Wat is het verschil tussen personeelsadministratie en loonadministratie?

Personeelsadministratie is meer dan alleen de loonadministratie. De loonadministratie bestaat uit berekeningen over de brutosalaries die u met uw werknemers overeengekomen bent en waarover

u belasting en sociale premies moet inhouden. De personeelsadministratie bestaat uit alle individuele personeelsdossiers die u aanlegt om snel een totaaloverzicht van een medewerk(st)er te hebben.

Waaruit bestaat een personeelsdossier?

- ☐ Functiebeschrijving en de eventuele functieschaal.
- ☐ Personeelsadvertentie.
- ☐ Sollicitatiebrief met curriculum vitae (cv) en kopieën van relevante diploma's.
- ☐ Eventueel psychologisch testrapport.
- ☐ Arbeidsovereenkomst, met verwijzing naar eventuele cao-bepalingen.
- ☐ Afspraken over secundaire arbeidsvoorwaarden, zoals pensioenregeling, vergoedingen en winstdeling en over eventueel privégebruik van zaken als een lease-auto, laptop of mobiele telefoon.
- ☐ Loonbelastingverklaring/toegepaste heffingskorting, sofinummer.
- ☐ Eventuele wijzigingen in de arbeidsovereenkomst (bijvoorbeeld salarisverhoging).
- ☐ Eventueel loopbaanplan en/of studieaanvragen.
- ☐ Verslagen van periodieke beoordelings- en/of functioneringsgesprekken.
- ☐ Eventuele individueel gemaakte afspraken.
- ☐ Eventuele ontslagbrief met alle bijbehorende stukken.
- ☐ Kopie van het identiteitsbewijs (paspoort).
- ☐ Eventuele werkvergunning voor personeel van niet-ingezetenen.

Waarmee krijg ik te maken als mijn werknemer ziek wordt?

Als een werknemer langdurig ziek blijft, moet u twee jaar lang minimaal 70% van het loon doorbetalen. In sommige cao's gelden hiernaast nog andere verplichtingen.

Wat zijn mijn plichten bij re-integratie?

Volgens de Wet Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA) moeten werkgever en werknemer zich inspannen om ervoor te zorgen dat de zieke werknemer weer zo snel mogelijk aan het werk gaat.

U hebt de plicht om uw zieke werknemer te laten re-integreren: in uw eigen bedrijf of bij een andere werkgever. Als de werknemer, ondanks alle inspanningen, na twee jaar niet meer (volledig) aan de slag kan, oordeelt het UWV met de 'poortwachertoets' of uw inspanningen voldoende waren.

Kan ik het financiële risico op arbeidsongeschiktheid bij mijn personeel beperken?

U kunt het financiële risico van gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid van uw werknemers bij het UWV onderbrengen of het zelf dragen. Ook kunt u een polis afsluiten bij een private verzekeraar.

Waar moet ik op letten bij het inzetten van freelancers?

Een freelancer is in principe geen werknemer. Toch kan het gebeuren dat de belastingdienst achteraf vaststelt dat er feitelijk wel degelijk sprake is geweest van een dienstverband.

In dat geval wordt de vergoeding die u aan de freelancer heeft betaald als loon beschouwd. U moet dan alsnog premies inhouden en afdragen en vaak ook nog een boete betalen.

Hoe voorkom ik dat vergoedingen aan freelancers als loon worden gezien?

U kunt vervelende aanslagen achteraf voorkomen door de freelancer altijd om een Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) te vragen.

Een VAR (Verklaring Arbeidsrelatie) is een verklaring van de belastingdienst waarin staat hoe de inkomsten van een freelancer of zelfstandige zonder personeel (zzp'er) worden belast. U hoeft geen loonheffing en premies werknemersverzekeringen in te houden als in deze verklaring staat dat:

- ☐ De freelancer/zzp'er winst uit onderneming heeft.
- ☐ De freelancer/zzp'er resultaat uit overige werkzaamheden geniet.
- ☐ De inkomsten van de freelancer/zzp'er voor rekening en risico van een vennootschap zijn.

**Degenen die de gevolgen
van de crisis het eerst
en het hardst voelen zijn
ondernemers. Zij zijn
ook de groep die ons
uit de crisis kan trekken**

staatssecretaris Jan Kees de Jager, 2009

"Doe aan relatiebeheer en
acquisitie, júist in tijden van
economische recessie.
Klantenbinding zorgt voor een
bepaalde zekerheid aan
inkomsten. En ook in betere
tijden moet je natuurlijk
klanten hebben."

Ab Rood AA

Goede zaken blijven doen tijdens de recessie

Goed zaken blijven doen tijdens een recessie is vooral de puntjes op de i zetten. U doet wat u als ondernemer altijd al moet doen, maar in deze tijden zit u nog scherper bovenop uw zaken.

Waar zitten mijn aandachtspunten in tijdens de recessie?

- ☐ Scherp uw debiteurenbeheer aan.
- ☐ Maak tijdig afspraken met uw leveranciers.
- ☐ Neem uw voorraadbeleid kritisch onder de loep.
- ☐ Heroverweeg uw prijzen/tarieven.

Waarom is goed debiteurenbeheer juist in crisistijd zo belangrijk?

Juist nu kunt u geen risico's nemen als het gaat om uw liquiditeit. Als ondernemer bent u vaak ongewild een kredietverstrekker: u levert goederen of diensten aan uw klant, maar het geld komt pas veel later binnen. Dit heeft uiteraard financiële gevolgen.

Gevolgen waarop u juist in tijden van economische crisis niet zit te wachten. Adequaat debiteurenbeheer is dus belangrijker dan ooit!

Stel uzelf de volgende vragen:

- ☐ Hoe zit het met de kredietwaardigheid van mijn klanten?
- ☐ Heb ik voldoende zekerheid over mijn klanten?
- ☐ Factureer ik wel op tijd?
- ☐ Onderneem ik snel genoeg actie bij late betaling?
- ☐ Hoe staat het met mijn betalingsvoorwaarden en gevoerde incassobeleid?
- ☐ Is een kredietverzekering of factoring zinvol?

Welke afspraken maak ik met leveranciers in crisistijd?

In economisch mindere tijden kan het vaak lastig zijn om uw leveranciers tijdig te betalen. Als u niets doet, loopt u het risico dat u betalingsproblemen krijgt en het imago van uw bedrijf geschaad wordt.

Ga bij knelpunten of betalingsachterstanden tijdig met uw leverancier om de tafel zitten om een reële betalingsregeling te treffen. Daarmee voorkomt u grote financiële problemen.

Bepaal wat u kunt missen en wat haalbaar is op basis van uw huidige financiële situatie.

Wat is het belang van voorraadbeheer in recessietijd?

Uw voorraden zijn als het goed is optimaal afgestemd op de vraag van uw klant. Maar houd er rekening mee dat die vraag kan veranderen in tijden van recessie. Een grote voorraad aanhouden voorkomt dat u nee moet verkopen, maar de keerzijde is dat u dit ook moet financieren.

Dat kost geld en zeker in mindere tijden loopt u het risico dat u met voorraden blijft zitten. U doet er goed aan om uw voorraadbeleid zeer kritisch onder de loep te nemen:

- ☐ Welke voorraden blijven langer liggen?
- ☐ Hoe wijzigt de vraag van de markt?
- ☐ Welke servicegraad streef ik na?
- ☐ Wat zijn eigenlijk de kosten als ik nee zou verkopen?

Zes tips om de crisis door te komen:

1 Vraag deeltijd-WW aan

U kunt deeltijd-WW aanvragen voor uw personeel. De regeling is bedoeld voor bedrijven die een tijdelijk tekort aan omzet en orders hebben. Op die manier kunt u slagvaardig door de crisis heen komen.

Op basis van opgebouwde rechten ontvangt uw werknemer een WW-uitkering via het UWV. Hij of zij blijft gedurende de deeltijd-WW bij u in dienst. Deeltijd-WW wordt toegekend voor drie maanden en kan twee maal verlengd worden. Zo kunt u werknemers behouden die u anders vanwege de crisis zou moeten ontslaan.

2 Ga slimmer met de belasting om

Als u minder winst verwacht, maar u hebt al een voorlopige aanslag betaald, vraag dan om vermindering.

Dat betekent: sneller geld terug! En dat kunt u weer gebruiken voor investeringen en betalingsverplichtingen. Dat is altijd handiger dan te wachten op de uiteindelijke definitieve aanslag.

3 Beoordeel opnieuw uw investeringsplannen

Investeren in nieuwe activa tijdens een recessie kan er toe leiden dat u liquide middelen kwijtraakt op het moment dat u ze het hardst nodig hebt. Denk goed na over uw investeringsplannen en onderzoek de voorgestelde investering en timing met uw accountant.

4 Juist nu overnemen

Sommige ondernemers zien zich gedwongen om hun bedrijf te verkopen, omdat zij hun hoofd helaas niet meer boven water kunnen houden. Daar kunt u misschien gebruik van maken.

Om te groeien kan het verstandiger zijn om een bedrijf over te nemen in plaats van investeren in uw eigen onderneming. Maar wees er wel van overtuigd dat de overname past in een weloverwogen groeistrategie.

5 Bescherm uw persoonlijk vermogen.

De verleiding is soms groot eigen geld in de zaak te steken als dat elders niet te krijgen is. Banken willen vaak garanties op dat eigen vermogen. Wees daar uiterst voorzichtig mee. Als u uw onderneming moet verkopen, verandert er iets in uw leven.

Maar als u uw huis en privé-bezittingen gedwongen worden verkocht, verandert uw hele leven. Steek geen geld in een verloren zaak!

6 Gebruik de borgstellingkredietregeling

Als u niet voldoende reguliere financiering kunt krijgen omdat u de bank te weinig zekerheid kan geven, biedt het borgstellingkrediet uitkomst.

Bij dit krediet staat de overheid borg voor een deel van de lening. Het ministerie van Economische Zaken heeft in verband met de kredietcrisis deze garantieregeling uitgebreid.

"Zorg voor een klankbord.
Een accountant, ervaren
adviseur of oud-ondernemer
kan je ondersteunen in je
financiële zaken, je werk of
je plannen."

Jacco Buijs AA

Alle Produkten

Berend de Jong,
nam onlangs vijf pompstations over.

“Betrokkenheid van je accountant heb je als ondernemer echt nodig”

“Ik heb zeven jaar voor een dochteronderneming van Esso Nederland B.V. gewerkt in verschillende functies, waarvan de laatste vier jaar commercieel en operationeel verantwoordelijk als territory-manager van twaalf pompstations.

Helaas werd deze functie vooral controlerend en uitvoerend, doordat het bedrijf meer en meer van hogerhand werd gestuurd. Ik zag dat als belemmering: ik wil beslissingen nemen waaraan ook risico's kleven, commercieel bezig zijn en ondernemen.

Toen ben ik gaan kijken bij, ja: Shell Nederland! De andere partij. Tijdens de eerste drie bezoeken aan het hoofdkantoor dacht ik steeds: ik hoop dat niemand me hier gezien heeft.”

“Shell heeft sinds 2006 zijn strategie veranderd en het bedrijfsmodel aangepast. Doelstelling: ‘retailen’ op de lokale markt. Mei vorig jaar heb ik allerlei assessments gedaan, waar ik goed doorheen gekomen ben. En in november waren ze er dan: vijf tankstations ter overname. Ik moest een financiering gaan regelen, mijn businessplan schrijven en ik heb een bv opgericht.

Een bv, want vijf tankstations, dat heeft de nodige risico's. Maar dáárom wilde ik ook ondernemer worden: risico nemen. Ik heb een contract voor twee jaar, als je als ondernemer goed presteert, wordt dat verlengd. Het is een strak maatpak, maar met vrije ruimte: de lokale markt bedienen.”

“Voor de werkmaatschappij heb ik de accountant vanuit Shell. Want Shell wil wel twee stappen vóór dat het mis gaat, weten waar het aan toe is. Voor mijn beheersmaatschappij heb ik zelf een accountant genomen.

Ik heb dat via internet gedaan, websites bekeken. De website van mijn accountant was onderscheidend. Ik ben ooit bakker geweest en zag onmiddellijk dat het accountantskantoor met de juiste ingrediënten en specerijen een goed geheel presenteerde: een goed product, goed advies, gedegen kennis. Echt, in een paar zinnen op die site was ik overtuigd."

"Tijdens het eerste telefoongesprek klikte het meteen: het was direct 'Klaas' en 'Berend', dat voelde goed. We zijn heel snel om tafel gaan zitten, want ik moest binnen dertig dagen een bv opgericht hebben. Klaas stelde met mij een checklist op: wat heb je al gedaan, wat moet je nog doen? Heb je de juiste verzekeringen?

Zijn je plannen wel goed onderbouwd? Ben je voorzien van de juiste cijfers? Het kantoor is doelgericht, maar vooral erg betrokken. Die betrokkenheid heb je als ondernemer erg nodig. Het is een goede basis voor een eigen onderneming, het geeft je vertrouwen.

Natuurlijk geeft Klaas mij ook richting: in het begin kritisch meekijken naar de plannen, kijken hoe je je gelden gaat verzilveren in je bedrijf en hoe je je administratie gaat voeren.

Ik laat zoveel mogelijk door hem doen: het kost even wat, maar het gebeurt deskundig en ik kan me intussen meer focussen op het ondernemen op zich. En heb ik een vraagje, dan bel ik eventjes. Of ik stuur een mailtje: dat is efficiënter en bovendien ligt de communicatie vast."

"Ik vind een accountant een must voor iedere ondernemer. Ik had zonder hem zéker een paar stappen vergeten. Dat gaat dan vooral over zaken voor jezelf, zoals verzekeringen of een overeenkomst sluiten met je beheersmaatschappij als werknemer, daar had ik ook echt niet aan gedacht. Een accountant zie ik als een klankbord voor je onderneming. De echte opbrengst van een accountant is natuurlijk pas na een paar jaar duidelijk. Maar ik zeg altijd: een goede accountant verdient zich terug."

**Het is een recessie
wanneer je buurman
zijn baan verliest,
een depressie wanneer
het jou gebeurt**

Harry S. Truman, Amerikaans president

Aanmerkelijk belang	14
Aansprakelijkheid	12, 13, 18
Accountant-Administratieconsulenten, Nederlandse Orde van	1
Achtergestelde lening	20
Activa	30, 35, 36, 76
Afschrijvingstermijn	45, 48
Arbeidsvergoeding	51
Auto van de zaak	52
Balans	30, 31
Bedrijfsmiddelen	20, 44, 45, 48, 49, 50
Bedrijfsovername	34
Besloten vennootschap (bv)	11, 13, 35
Borgstellingkrediet	22, 38, 77
Btw	42, 43, 51, 52, 60, 61
Btw-tarief	61
Buitenlandse btw	60, 62
Commanditaire vennootschap (cv)	11, 18
Debiteurenbeheer	20, 74
Deponeren jaarrekening	31
Directeur grootaandeelhouder (dga)	14
Dividendbelasting	12, 14
Durfskapitaal (voor starters)	21
Eenmanszaak	5, 11, 12, 13, 14, 15, 30, 35, 43, 61
Energie-investeringsaftrek	51
Exploitatiebegroting	37
Factoring	20, 74
Factuurvereisten	61
Financiële administratie	5, 28, 30
Financiering	5, 6, 19, 22, 25, 37, 38, 77, 81

Fiscale subsidie	22
Freelancer	4, 69, 70
Goodwill	36, 44, 45, 49
Handelsnaam	5, 10, 23
Handelsregister	10
Holding	15
Huren	5, 20, 35
Inkomstenbelasting	12, 14, 15, 42, 43, 50, 51, 52
Inschrijvingsplicht	11
Investering	6, 20, 44, 49, 51, 76
Investeringsaftrek	20, 44, 51
Jaarrekening	26, 30, 31, 36, 56
Kleine-ondernemersregeling	61
Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek	51
Kredietplafond	38
Kredietwaardigheid	21, 22, 31, 74
Leasen	20
Leverancierskrediet	20
Liquiditeitsbegroting	6, 9
Maatschap	11, 12, 13, 18, 30, 61
Meewerkaf trek	50, 51
Milieu-investeringsaftrek	51
Minimumadministratie	28
Mkb-winstvrijstelling	12, 13, 14, 50
Naamloze vennootschap (nv)	11
Omzetbelasting	51, 60

Ondernemingsplan	1, 4, 5, 6, 17
Ondernemersaftrek	1, 12, 13, 14
Operationele lease	20
Pandrecht	21
Passiva	30, 35
Personeelsadministratie	67, 68
Personeelskosten	66
Poortwachterttoets	69
Re-integratie	69
Secundaire arbeidsvoorwaarden	67, 68
Sociale lasten	66
Speur- en Ontwikkelingswerk-afdrachtvermindering	23
Startersaftrek	14, 50
Stille vennoot	18
VAR (Verklaring Arbeidsrelatie)	70
Vaste kostenvergoeding	67
Vennootschapsbelasting	12, 14, 15, 42, 43, 52
Vennootschap onder firma (vof)	11, 13, 15, 61
Vergunningen	5, 19
Vermogen, eigen	11, 19, 30, 77
Vermogen, vreemd	19
Voorraadbeheer	75
Werk-bv	15
Wet Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA)	69
Wet Vermindering Afdracht Loonbelasting	22
Willekeurig afschrijven	44, 48, 49
Winst- en verliesrekening	30, 31
Zelfstandige zonder personeel (zzp'er)	4, 70

Een groot acteur kan u tot tranen bewegen. Maar dat kan de fiscus ook

Gerd de Ley, Vlaams schrijver

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a full page of blank, lined paper. It features approximately 20 evenly spaced horizontal grey lines across its entire width, providing a guide for handwriting or typing. The paper itself is a clean, off-white color.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

postbus 84291, 2508 AG Den Haag, telefoon (070) 338 36 00, www.novaa.nl